

«...από δε έκτης ώρας σκότος έγεινεν εφ' όλην την γην έως ώρας εννάτης...» (Μαθ. κζ' 45)

Οφείλεται το σκότος κατά τη διάρκεια της Σταύρωσης σε έκλειψη Ηλίου;

Στο 23^ο κεφάλαιο του κατά Λουκάν Ευαγγελίου, εδάφια 44 – 45, διαβάζουμε:

«Ήτο δε ως έκτη ώρα και έγεινε σκότος εφ' όλην την γην έως ώρας εννάτης, και εσκοτίσθη ο ήλιος και εσχίσθη εις το μέσον το καταπέτασμα του ναού.»
(μτφ Ν. Βάμβα)

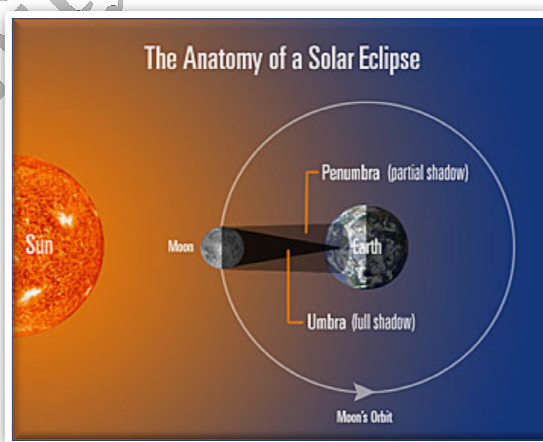
Θα μπορούσε άραγε αυτό το σκοτάδι που συνέβη κατά τη διάρκεια της Σταύρωσης του Ιησού Χριστού, να οφείλεται σε έκλειψη Ηλίου;

Τι είναι η έκλειψη Ηλίου;

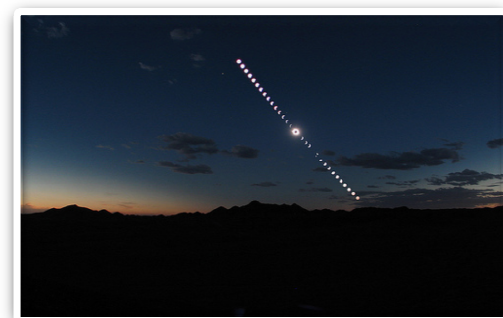
Έκλειψη ηλίου ονομάζεται το φαινόμενο κατά το οποίο η Σελήνη παρεμβάλλεται ανάμεσα στον Ήλιο και τη Γη, με αποτέλεσμα ορισμένες περιοχές της Γης να δέχονται λιγότερο φως από ό,τι συνήθως. Μπορεί να είναι μερική ή ολική.

Κατά τη μερική έκλειψη Ηλίου, η Σελήνη δεν καλύπτει πλήρως τον ηλιακό δίσκο και ένας παρατηρητής μπορεί να δει ένα ποσοστό του ηλιακού φωτός.

Κατά την ολική έκλειψη Ηλίου, η Σελήνη καλύπτει πλήρως τον ηλιακό δίσκο και ένας παρατηρητής αισθάνεται σαν να βρίσκεται κατά τη διάρκεια κάποιας νυχτερινής ώρας.

Πηγή: www.starrynighteducation.com

Φάσεις ολικής έκλειψη Ηλίου στην Κίνα το 2008
Πηγή: www.flickr.com

Η όλη διαδικασία, από τη στιγμή που η Σελήνη αρχίζει να καλύπτει τον ηλιακό δίσκο μέχρι τη και στιγμή που ο Ήλιος φαίνεται και πάλι πλήρως, διαρκεί μερικές ώρες. Η διάρκεια όμως της πλήρους συσκότισης (ολικότητας) θεωρητικά μπορεί να είναι έως και 7:30 λεπτά!

Όταν η κάλυψη του ηλιακού δίσκου από τη σελήνη ξεπεράσει το 70% αρχίζει να γίνεται αντιληπτή μία αμυδρή μείωση της φωτεινότητας του περιβάλλοντα χώρου. Στο 90% το φως του ήλιου έχει ήδη μειωθεί

αισθητά. Κατά τη διάρκεια της ολικότητας ο ουρανός σκοτεινιάζει ώστε μπορούν να παρατηρηθούν ορισμένα άστρα.

Σύγκριση με τις περιγραφές των Ευαγγελίων – Συμπέρασμα 1^ο

Το φαινόμενο που περιγράφεται από τους Ευαγγελιστές είναι μια συσκότιση του Ηλίου για τρεις ώρες, από τις 12 μέχρι τις 3¹ το μεσημέρι.

Δεν μπορεί λοιπόν να πρόκειται για έκλειψη Ηλίου, διότι είδαμε ότι η μέγιστη διάρκεια σκότους κατά την εξέλιξη μιας ολικής έκλειψης, είναι περίπου 7:30 λεπτά. Επίσης, το κείμενο δεν μπορεί να εννοεί ως τρεις ώρες τη διάρκεια από την εκκίνηση μέχρι τον πλήρη τερματισμό μιας ηλιακής έκλειψης διότι μιλάει για σκοτάδι καθ' όλη τη διάρκεια των τριών ωρών, ενώ είδαμε παραπάνω ότι για να γίνει αντιληπτή μια αισθητή μείωση του φωτός θα πρέπει ο ηλιακός δίσκος να είναι καλυμμένος από τη Σελήνη τουλάχιστον κατά 90%, ενώ πλήρης συσκότιση συμβαίνει μόνο όταν καλυφθεί πλήρως ο ηλιακός δίσκος, φαινόμενο όμως που διαρκεί μόνον λίγα λεπτά.

Επίσης από τον τρόπο περιγραφής («ενώ ήταν έκτη ώρα έγινε σκοτάδι», «και σκοτίσθηκε ο ήλιος») συμπεραίνουμε ότι πρόκειται για ένα φαινόμενο που έλαβε χώρα αναπάντεχα και μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, σε αντίθεση με μια επικείμενη έκλειψη η οποία είναι παρατηρήσιμη και αναμενόμενη ήδη από κάποιες ώρες πριν το αποκορύφωμά της.

Το Πάσχα των Ιουδαίων και η Πανσέληνος

Σύμφωνα με τις περιγραφές των Ευαγγελίων, το τελευταίο δείπνο του Κυρίου με τους μαθητές έγινε:

«τη πρώτη ημέρα των αζύμων, ότε εθυσίαζον το πάσχα» (Μάρκ. ιδ' 12)

και η σταύρωση έλαβε χώρα το πρωί της επομένης ημέρας.

Το Πάσχα των Ιουδαίων εορταζόταν την 14^η ημέρα του πρώτου μήνα του έτους:

«Τον πρώτον μήνα, την δεκάτην τετάρτην του μηνός, εις το δειλινόν, είναι πάσχα του Κυρίου». (Λευιτ. κγ' 5)

Ο πρώτος μήνας του Ιουδαϊκού ημερολογίου (Νισάν), έχει 30 ημέρες και αντιστοιχεί σε μια περίοδο ανάμεσα στους δικούς μας μήνες Απρίλιο και Μάιο.

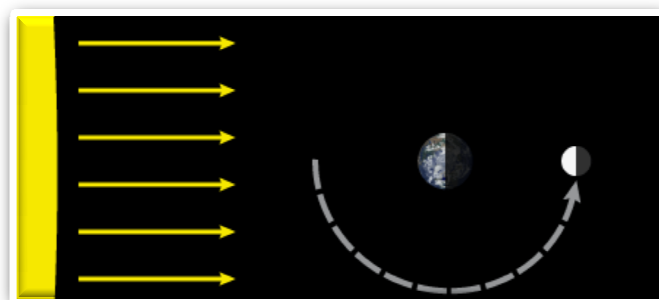
Κάθε μήνας του εβραϊκού ημερολογίου ξεκινούσε με την Νέα Σελήνη.

Σύμφωνα με τη σύγχρονη ορολογία, η χρονική περίοδος από τη μία Νέα Σελήνη μέχρι την επόμενη, ονομάζεται *συνοδικός μήνας* και διαρκεί περίπου 29,53 γήινες ημέρες. Αυτό σημαίνει ότι σε εκείνα τα ημερολόγια που αρχίζουν τον καινούργιο μήνα με τη φάση της Νέας Σελήνης (όπως το ιουδαϊκό) η Πανσέληνος «πέφτει» είτε τη 14^η είτε τη 15^η μέρα του σεληνιακού μήνα.

¹ Το κείμενο των Ευαγγελίων αναφέρει από την 6^η ως την 9^η ώρα. Για να μετατρέψουμε τις ώρες αυτές στο σύγχρονο σύστημα μέτρησης της ώρας, αρκεί να προσθέσουμε το 6. Επομένως 6^η ως 9^η ώρα σημαίνει 12:00 έως 15:00.

Επομένως, την ημέρα της σταύρωσης, δηλαδή την 15^η ημέρα του Νισάν, το φεγγάρι ήταν Πανσέληνος ή σχεδόν Πανσέληνος.

Στη φάση της Πανσελήνου ο δίσκος της Σελήνης φαίνεται πλήρης και διανύει τον ουρανό κατά τη διάρκεια της νύχτας· συγκεκριμένα, την ώρα που ανατέλλει η Πανσέληνος, δύει ο Ήλιος. Αυτό σημαίνει πως η Σελήνη στη φάση αυτή βρίσκεται στην αντίθετη πλευρά της Γης από ό,τι ο Ήλιος.

Πηγή: www.timeanddate.com

Συμπέρασμα 2^ο

Την ημέρα της σταύρωσης του Ιησού Χριστού, μια ημέρα μετά το Πάσχα των Ιουδαίων, η Σελήνη βρισκόταν σχεδόν στη φάση της Πανσελήνου, δηλαδή σχεδόν στην αντίθετη πλευρά της Γης σε σχέση με τον Ήλιο. Επομένως η συσκότιση του Ηλίου δεν μπορεί να οφείλεται σε διέλευση της Σελήνης μπροστά από τον Ήλιο διότι κατά τη διάρκεια της ημέρας η Σελήνη βρισκόταν «κάτω» από τον ορίζοντα.

Εξωβιβλικές μαρτυρίες για το σκότος την ώρα της σταύρωσης

Ευσέβιος Καισαρείας: Διηγείται ο ιστορικός Ευσέβιος Καισαρείας στα «Χρονικά» του ότι ο χρονογράφος του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα, Φλέγων, περιγράφει την έκλειψη του Ηλίου και τον γενόμενο σεισμό στην ώρα της σταύρωσης:

«τὼ δ' ἔτει ΣΒ' Ολυμπιάδος², ἐγένετο ἐκλειψις ἡλίου μεγίστη των ἐγνωσμένων πρότερον, και νύξ ὥρα ἕκτη της ημέρας ἐγένετο, ὡστε και ἀστέρες ἐν ουρανῶ φανῆναι, σεισμός τε μέγας κατὰ Βιθυνίαν γενόμενος, τὰ πολλά Νικαίας κατέστρεψε»

Θαλλός: Ιστορικός συγγραφέας της Μέσης Ανατολής που έζησε τον 1^ο μ.Χ. αιώνα. Ήταν Σαμαρείτης και έγραψε την Ιστορία της Ελλάδας και της Ασίας από τον Τρωικό πόλεμο μέχρι τις ημέρες του. Το έργο του δεν σώζεται, όμως υπάρχουν αρκετές αναφορές για τον ίδιο και τα κείμενά του στον Ιώσηπο, τον Ιουστίνο, τον Τερτυλλιανό και άλλους.

Ο Θαλλός ήταν σύγχρονος του Ιησού Χριστού, καθώς ο Ευσέβιος ο Καισαρείας αναφέρει ότι ο Θαλλός συνέγραψε την τρίτομη ιστορία του στα ελληνικά το 52 μ.Χ. Ήταν γνωστός και έμπιστος ιστορικός αφού σε πολλά κείμενα συγκαταλέγεται μαζί με άλλους σπουδαίους ιστορικούς όπως ο Πολύβιος, ο Διόδωρος ο Σικελός, ο Φίλων ο Ιουδαίος και ο Φλάβιος Ιώσηπος.

² Καταμετρώντας τις ολυμπιάδες από το 776 π.Χ., η ΣΒ' (=202^η) πέφτει στα τέλη της 2^{ης} ή στις αρχές της 3^{ης} μ.Χ. δεκαετίας. Το «δ'» από κάποιους θεωρείται ως «4» ενώ από κάποιους άλλους ως «δευτέρω», γεγονός πάντως που δεν μας απομακρύνει πολύ χρονολογικά.

Η σχέση του με την ιστορικότητα του Ιησού βρίσκεται στην αναφορά μιας έκλειψης Ηλίου κατά τα γεγονότα της σταύρωσης του Ιησού. Το 221 μ.Χ., ένας Χριστιανός συγγραφέας, ο Ιούλιος ο Αφρικανός (Sextus Julius Africanus) έγραψε ότι:

«Σε όλο το κόσμο κυριάρχησε ένα φοβερό σκοτάδι, και οι πέτρες έπεσαν από σεισμό, και πολλά μέρη στην Ιουδαία και σε άλλες επαρχίες έπεσαν κάτω. Τούτο το σκότος ο Θαλλός, στο τρίτο βιβλίο των Ιστοριών του, το εξηγεί ως έκλειψη του ηλίου, πράγμα παράλογο κατά τη γνώμη μου. Καθώς οι Ιουδαίοι εορτάζουν το Πάσχα τη 14η μέρα σύμφωνα με τη σελήνη, και η σταύρωση του Σωτήρα μας πέφτει την ημέρα πριν το Πάσχα, και μια έκλειψη του ηλίου παίρνει μέρος μόνον όταν η σελήνη έρχεται κάτω από τον ήλιο» (Χρονικά XVIII)

Στο απόσπασμα αυτό, ο Ιούλιος ο Αφρικανός γράφει για να αντικρούσει αυτά που είχε γράψει ο Θαλλός

Παρατηρήσεις:

1. Αναφέρει ότι το απόσπασμα του Θαλλού βρίσκεται στο τρίτο βιβλίο του, δηλαδή παραπέμπει σε ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία
2. Είναι μάλλον παράλογο να έπλασε ο ίδιος ένα φανταστικό κείμενο μόνο και μόνο για να μπει στη διαδικασία να το αντικρούσει.
3. Αναφέρεται ξεκάθαρα και συγκεκριμένα ποιό σκότος προσπαθεί να εξηγήσει ο Θαλλός και η περιγραφή ταιριάζει με την αναφορά στην Καινή Διαθήκη:

«Από δε έκτης ώρας σκότος έγινε εν εφ' όλην την γην έως ώρας εννάτης.» και

«Και ιδού, το καταπέτασμα του ναού εσχίσθη εις δύο από άνωθεν έως κάτω, και η γη εσεισθη και αι πέτραι εσχίσθησαν» [Ματθ. κζ' 45, 51].

Ο Θαλλός λοιπόν προσδιορίζει το σκοτάδι κατά τη Σταύρωση ως φυσικό φαινόμενο που μπορούσε να εξηγηθεί σαν μία έκλειψη Ηλίου και ο Ιούλιος ο Αφρικανός τον αντικρούει. Αυτή είναι μια σημαντική μαρτυρία για την ιστορικότητα του Ιησού, τη σταύρωσή Του καθώς και για τα γεγονότα που περιγράφονται στην Καινή Διαθήκη.

Επίλογος

Είδαμε ότι το σκοτάδι που επήλθε κατά την ώρα της σταύρωσης είναι ένα γεγονός για το οποίο υπάρχουν ιστορικές μαρτυρίες, αλλά ταυτόχρονα είναι και ένα φαινόμενο το οποίο δεν μπορεί να εξηγηθεί επιστημονικά. Πρόκειται πράγματι για υπερφυσικό φαινόμενο προερχόμενο εκ του Θεού το οποίο μαρτυρούσε ότι ο πάνω στο σταυρό υπέφερε εκείνη την ώρα ο αναμάρτητος Υιός του Θεού πάνω στον Οποίο επέπεσε το φορτίο όλης της ανθρώπινης αμαρτίας.

Η ομάδα «Χριστιανισμός και Επιστήμη»

Πηγές

http://el.wikipedia.org/wiki/Έκλειψη_Ηλίου

http://en.wikipedia.org/wiki/Crucifixion_darkness_and_eclipse

http://en.wikipedia.org/wiki/Hebrew_calendar

<http://el.wikipedia.org/wiki/Πανσέληνος>

<http://www.oodegr.com/oode/grafi/kd/exwxr.pig1.htm>